

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ НАУКОВОГО ДИСКУРСУ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ

Чернова К.В., Чорна Ю.В.

**Центр підготовки іноземних громадян
Запорізький державний медичний університет**

Реформування системи вищої освіти, що відбувається відповідно до Конституції України, Закону України «Про освіту», передбачає впровадження української мови як мови викладання в усіх закладах освіти. Таким чином, навчальні заклади України, які пропонують освітні послуги іноземним громадянам, постали перед проблемою створення відповідного навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.

Необхідно зазначити, що методика викладання української мови як іноземної – це молода наука, і питання вдосконалення форм і методів її викладання є наразі надзвичайно актуальними для вищої освіти, у тому числі і для кафедри мовної підготовки і Центру підготовки іноземних громадян (далі: ЦППГ), створеного на базі Запорізького державного медичного університету.

Іноземні громадяни, які навчаються у ЦППГ, мають за досить обмежений час навчитися використовувати стандартні мовні конструкції, засвоїти правила письма, відпрацювати навички спілкування у різноманітних соціально-побутових ситуаціях. Але вивчення української мови лише як засобу соціально-побутового спілкування – це не єдина мета іноземних громадян, що здобувають освіту у навчальних закладах вищої освіти України.

Для слухачів- іноземних громадян довузівського етапу навчання українська мова є одним із найважливіших інструментів отримання вищої освіти за обраною спеціальністю. Таким чином, перед викладачами ЦППГ постає завдання навчити іноземних слухачів використовувати мову як інструмент набуття професійних знань на наступних етапах навчання.

Сучасні вимоги до формування особистості кваліфікованого спеціаліста обумовлюють не тільки оволодіння слухачами ЦППГ мовою спеціальності, але й розвиток у них цілого комплексу компетенцій. На нашу думку, найбільш

актуальними для довузівського етапу навчання є пізнавальна, інформаційна та комунікативна компетенції. Для формування вказаних компетенцій у іноземних слухачів викладач повинен виконати наступні задачі:

- аналіз текстів підручників, навчальних посібників з профільних дисциплін, що складають основу навчання слухачів для коригування і уточнення лексичного мінімуму з наукового стилю мовлення;
- пошук нових засобів навчання наукового стилю мовлення і визначення їх контенту відповідно до розвитку інформаційної та інших ключових компетенцій;
- створення комплексу дидактичних засобів для забезпечення аудиторної і самостійної роботи слухачів-іноземних громадян;
- розробка засобів поточного і підсумкового контролю.

На базі ЦППГ створено низку навчально-методичних посібників та практикумів, з аспекту «науковий стиль мовлення», які готують слухачів до сприйняття і продукування текстів наукового характеру за медико-біологічним профілем. Специфіка цього аспекту дисципліни «Українська мова» полягає в тому, що він вноситься до навчального плану академічних груп ЦППГ на початковому етапі, коли слухачі ще не засвоїли в повному обсязі знання, передбачені програмою елементарного рівня (A1).

З метою полегшення адаптації іноземних громадян до нового освітнього середовища лексико-граматичний матеріал аспекту «науковий стиль мовлення» подається відповідно до лексико-граматичного наповнення курсу загальнолітературної української мови. На п'ятому тижні навчання слухачам пропонується початковий предметний курс, який складається з чотирьох тематичних блоків (біологія, математика, фізика, хімія), що містять основну термінологічну лексику і дозований граматичний матеріал.

Після засвоєння цього матеріалу слухачі переходять до наступного етапу вивчення наукового стилю мовлення на основі створеного викладачами ЦППГ практикуму «Навчальні завдання з вивчення мови спеціальності (медико-біологічний напрямок)». Він також структурований за тематичними блоками (19 блоків), що охоплюють основні аспекти наукового стилю мовлення. Наприклад, до вказаного посібника включено такі теми, як «Характеристика кількісного

складу речовини», «Класифікація предметів та явищ», «Характеристика властивостей через порівняння» та інші. В кожному з блоків слухачам пропонуються основні лексико-граматичні конструкції теми, адаптовані тексти медико-біологічного спрямування, завдання на розвиток комунікативних навичок професійного спілкування. Система завдань кожного тематичного блоку вибудовується згідно з принципом «від простого до складного». Отже, процес засвоєння фахових знань слухачами ЦППГ проходить поступово, відбувається накопичення та формування необхідних для подальшого навчання мовленнєвих та мовних навичок і вмінь.

Таким чином, вказані алгоритми роботи викладача над дидактичним наповненням дисципліни «Українська мова» за аспектом «науковий стиль мовлення» допомагають іноземним слухачам засвоїти особливості вживання лексики професійного спрямування, синтаксичної сполучуваності, лексико-граматичні та словотворчі характеристики наукового стилю та орієнтуватися в складному процесі вивчення мови як засобу отримання спеціальних знань.

Чернова Ксенія Володимирівна – викладач; 0663993393, kcernova836@gmail.com

Чорна Юлія Володимирівна – викладач; 0964123543, usteda2017@gmail.com